

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 2. kesäkuuta 2023
(OR. en)

10136/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0170 (NLE)

JUSTCIV 81
JAI 772
FREMP 174

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	1. kesäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 281 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta liittyä Euroopan unionin edun mukaisesti aikuisten kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 281 final.

Liite: COM(2023) 281 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 31.5.2023
COM(2023) 281 final

2023/0170 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta liittyä Euroopan unionin edun mukaisesti
aikuisten kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyn
yleissopimuksen osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:n tavoitteena on luoda vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus, oikeussuojan saatavuus ja perusoikeuksien täysi kunnioittaminen, sekä ylläpitää ja kehittää sitä.

Tähän tavoitteeseen olisi sisällyttävä myös sellaisten aikuisten rajatylittävä suojelu, jotka eivät henkilökohtaisten kykyjensä heikentymisen tai riittämättömyyden vuoksi kykene suojelemaan etujaan, jäljempänä 'aikuiset'. Aikuisella tarkoitetaan henkilöä, joka on täyttänyt 18 vuotta.

Tällaisessa tilanteessa olevien aikuisten määrä kasvaa EU:ssa, mikä johtuu väestön ikääntymisestä ja ikään liittyvien sairauksien ilmaantumisesta sekä vammaisten henkilöiden määrän lisääntymisestä. Olosuhteet vaihtelevat henkilön asuinjäsenvaltion lainsäädännön mukaan: aikuinen voi olla tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päättämän suojelutoimenpiteen kohteena, tai aikuisen tukena voi olla hänen ennalta nimeämänsä kolmas osapuoli, joka huolehtii hänen eduistaan (edustusvallan nojalla).

Aikuinen voi joutua hoitamaan toisessa maassa sijaitsevaa omaisuuttaan tai kiinteistöään, hakeutumaan kiireelliseen tai ennalta suunniteltuun hoitoon ulkomaille tai muuttamaan toiseen maahan eri syistä.

Tällaisissa rajatylittävissä tilanteissa sovellettavat jäsenvaltioiden säännöt ovat monimutkaisia ja joskus myös ristiriitaisia. Niihin kuuluu päättäminen siitä, mikä tuomioistuin tai muu suojelutoimenpiteistä päättävä viranomainen on toimivaltainen, mitä lakia asiaan sovelletaan ja miten ulkomailla tehty päätös tai vahvistettu edustusvalta tunnustetaan tai pannaan täytäntöön. Tämä johtaa tilanteisiin, joissa aikuisille, heidän perheilleen ja edustajilleen aiheutuu huomattavaa oikeudellista epävarmuutta asiaan sovellettavien sääntöjen, menettelyjen tulosten ja tarvittavien muodollisuuksien suhteen. Aikuiset joutuvat usein läpikäymään pitkiä ja kalliita menettelyjä varmistaakseen, että suojelu jatkuu tehokkaana toisessa maassa tai että he voivat käyttää oikeuksiaan ulkomailla. Joissakin tapauksissa tuomioistuimet tai tuomioistuimen ulkopuoliset toimijat, kuten pankit, hoitohenkilöstö tai kiinteistönvälittäjät, eivät lopulta tunnusta suojelua ja aikuisen edustajalle annettuja valtuuksia.

Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssi, jäljempänä 'Haagin konferenssi', on hallitustenvälinen organisaatio, jonka tarkoituksena on "työskennellä kansainvälisen yksityisoikeuden asteittaiseksi yhtenäistämiseksi"¹. Sen alaisuudessa hyväksyttiin 13. tammikuuta 2000 yleissopimus aikuisten kansainvälisestä suojelusta, jäljempänä 'vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus'. Yleissopimuksessa määrätään kattavasti toimivallasta, sovellettavasta laista ja suojelutoimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta. Siinä on myös edustusvaltaan sovellettavaa lakia koskevia määräyksiä, joiden mukaisesti tätä valtaa toteutetaan rajatylittävissä tilanteissa. Lisäksi siinä vahvistetaan sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja sopimusvaltioiden keskusviranomaisten väliset yhteistyömekanismi.

Yleissopimusta pidetään laajasti tehokkaana ja joustavana kansainvälisen yksityisoikeuden välineenä, joka sopii tarkoitukseensa maailmanlaajuisesti. Vuoden 2000 Haagin

¹ Haagin konferenssin [perussäännön](#) 1 artikla.

aikuistensuojelusopimuksen käytännön toimintaa käsittelevän valiokunnan viimeaikaisen työn ansiosta toimijoiden käytettävissä on pian hyödyllisiä välineitä, esimerkiksi käsikirja, yleissopimuksen asianmukaista soveltamista varten.²

Yleissopimuksen osapuolina on nyt kuitenkin vain 12 EU:n jäsenvaltiota³. EU:n pitkäaikaisena tavoitteena on, että kaikki jäsenvaltiot ratifioivat vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen ja liittyvät siihen.

Euroopan unionin neuvosto⁴, Euroopan parlamentti⁵ ja Euroopan komissio⁶ ovat vuodesta 2008 lähtien ilmaisseet nimenomaisesti tukevansa vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimusta. Yleissopimuksen tehokkaan toiminnan kannalta on olennaista, että jäsenvaltiot ja muut maat ratifioivat sen laajalti. Euroopan parlamentti on tukenut aktiivisesti sitä, että kaikki jäsenvaltiot ratifioivat vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen ja että yleissopimusta täydentämään tehtäisiin mahdollisesti EU:n lainsäädäntöaloite.

Komissio ja Haagin konferenssi järjestivät 5.–8. joulukuuta 2018 kansainvälisen yhteiskonferenssin, jonka tarkoituksena oli edistää vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen ratifiointia ja tarkastella mahdollisia lisätoimia vaativia puutteita.⁷

Tšekin, Ranskan ja Slovenian oikeusministerit pyysivät 3. toukokuuta 2021 päivätyssä kirjeessään komissiota nopeuttamaan lainsäädäntöaloitteen valmistelutyötä.

² <https://www.hcch.net/en/news-archive/details/?varevent=884>

³ Belgia, Tšekki, Saksa, Viro, Kreikka, Ranska, Kypros, Latvia, Malta, Itävalta, Portugali ja Suomi.

⁴ Neuvosto pyysi haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten oikeudellista suojelua koskevissa päätelmissään (14667/08, lehdistötiedote 299, 24.10.2008) jäsenvaltioita, jotka eivät olleet vielä ratifioineet vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimusta, ”*aloittamaan mitä pikimmin allekirjoittamis- ja/tai ratifiointimenettelyt tai jatkamaan niitä aktiivisesti*”. Lisäksi jäsenvaltioita, ”*joissa [vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen liittymistä koskevat] kansalliset kuulemismenettelyt ovat vielä kesken, pyydetään saattamaan nämä kuulemiset päätökseen mitä pikimmin*”. Eurooppa-neuvosto toivoi vuonna 2009 antamissaan päätelmissä aiheesta ”Tukholman ohjelma – avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten”, että jäsenvaltiot liittyisivät vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen ”*mahdollisimman pian*”.

⁵ Ks. 18. joulukuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin päätöslauselma suosituksista komissiolle aikuisten edunvalvonnasta: valtioiden väliset vaikutukset (P6_TA(2008)0638) (2008/2123(INI)) (2010/C 45 E/13). Päätöslauselman 1–4 kohdassa kehoitettiin jäsenvaltioita ratifioimaan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus ja pyydettiin komissiota esittämään lainsäädäntöehdotus jäsenvaltioiden yhteistyön vahvistamiseksi, esittämään yhteenveto vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen liittyvistä toiminnallisista ongelmista ja parhaista käytännöistä sekä arvioimaan koko Euroopan yhteisön mahdollista liittymistä yleissopimukseen. Huomattakoon, että vuonna 2008 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa pyydettiin komissiota esittämään ehdotus ”*heti kun yleissopimuksen toiminnasta on saatu riittäviä kokemuksia*”. Euroopan parlamentti kehotti 1. kesäkuuta 2017 antamassaan toisessa päätöslauselmassa jäsenvaltioita allekirjoittamaan ja ratifioimaan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen ja edistämään aikuisten itsemääräämisoikeutta sisällyttämällä kansalliseen lainsäädäntöönsä toimintakelpoisuuden rajoituksen varalta annettavaa valtuutusta koskevaa sääntelyä.

⁶ Ks. komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen toteuttaminen EU:n kansalaisten hyväksi – Toimintasuunnitelma Tukholman ohjelman toteuttamiseksi*, COM(2010) 171 final, Bryssel 20.4.2010. Tukholman ohjelman toteuttamista koskevan vuoden 2010 toimintasuunnitelman 13 kohdassa otsikon ”Varmistetaan perusoikeuksien suojelu / Muita heikommassa asemassa olevat ryhmät” alla viitataan siihen, että Euroopan unionin jäsenvaltioista tulee vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen osapuolia.

⁷ Haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten rajatylittävää suojelua koskeva Euroopan komission ja Haagin konferenssin yhteiskonferenssi, Bryssel 5.–7.12.2018, <https://www.hcch.net/en/news-archive/details/?varevent=654>

Kesäkuussa 2021 hyväksytyissä neuvoston päätelmissä⁸ kehoitettiin muun muassa jäsenvaltioita ratifioimaan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus mahdollisimman pikaisesti sekä pyydettiin komissiota pohtimaan, tarvitaanko EU:ssa oikeudellista kehystä, jolla helpotetaan suojelutoimenpiteiden liikkuvuutta, ja esittämään tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia.

Portugali, Ranska ja Tšekki järjestivät puheenjohtajakaudellaan vuosina 2021 ja 2022 erilaisia tapahtumia lisätäkseen tietoisuutta tästä asiasta.

Yleissopimuksen ratifiointi etenee näistä toimista huolimatta edelleen liian hitaasti. Joissakin jäsenvaltioissa ratifioinnin toteuttamista koskeva lakiluonnos on ollut vuosia vireillä parlamentissa tai hallitus ei ole esittänyt lakiluonnosta valmistelutyön päättymisestä huolimatta. Toisissa jäsenvaltioissa yleissopimusta sovelletaan käytännössä osittain (erityisesti toimivaltaa ja sovellettavaa lakia koskevia sääntöjä), mutta aloitetta yleissopimuksen virallisesta ratifioinnista ei ole tehty. Tämä merkinnee keskusviranomaisen nimeämistä sopimusvaltioiden välisen yhteistyön toteuttamiseksi.

Komissio on edellä esitetyn perusteella päättänyt esittää aloitteen, jonka tavoitteena on antaa jäsenvaltioille, jotka eivät vielä ole yleissopimuksen osapuolia, valtuudet yleissopimuksen ratifiointiin tai siihen liittymiseen. Tähän aloitteeseen viitataan komission työohjelmassa 2022: ”*Komissio ehdottaa toimenpiteitä [...] oikeudellisen yhteistyön lujittamiseksi haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten suojelemiseksi rajatylittävissä tilanteissa.*”

Koska vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen voivat allekirjoittaa ja ratifioida valtiot, jotka olivat Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäseniä 2. lokakuuta 1999⁹ (yleissopimuksen 53 artikla), seuraavien jäsenvaltioiden on sekä allekirjoitettava että ratifioitava se: Bulgaria, Espanja, Kroatia, Romania, Ruotsi, Slovakia, Slovenia ja Unkari. Irlannin, Italian, Luxemburgin, Alankomaiden ja Puolan on sitä vastoin vain ratifioitava yleissopimus, koska ne ovat jo allekirjoittaneet sen. Liettuan on liityttävä yleissopimukseen, koska se on ollut Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäsen 23. lokakuuta 2001 lähtien.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Aikuisten rajatylittävästä suojelusta ei ole olemassa EU:n lainsäädäntöä. Tämä ehdotus on kuitenkin osa pakettia, johon kuuluu komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, virallisista asiakirjoista, edustusvallasta ja yhteistyöstä aikuisten suojeluun liittyvissä yksityisoikeudellisissa asioissa. Ehdotetussa asetuksessa säädetään joidenkin vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen sääntöjen soveltamisesta jäsenvaltioissa ja annetaan täydentäviä sääntöjä, joilla helpotetaan entistä tiiviimpää EU:n sisäistä yhteistyötä tällä alalla.

Tämä ehdotus koskee vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen ratifiointia ja siihen liittymistä niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät vielä ole yleissopimuksen osapuolia.

⁸ [Neuvoston päätelmät haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten suojelemisesta Euroopan unionissa \(7.6.2021\).](#)

⁹ Yleissopimuksen 53 artikla:

1. Tämän yleissopimuksen voivat allekirjoittaa valtiot, jotka olivat Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäseniä silloin kun sen 18. istunto pidettiin.
2. Yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä ja ratifioimis- tai hyväksymiskirjat on talletettava yleissopimuksen tallettajan, Alankomaiden kuningaskunnan ulkoasiainministeriön huostaan.

Kyseessä on ainoa kansainvälinen aikuisten rajatylittävään suojeluun liittyviä kansainvälisen yksityisoikeuden asioita käsittelevä väline.

Molemmat ehdotukset koskevat kansainvälistä yksityisoikeutta, joka on pitkälle kehittynyt politiikan ala EU:ssa. EU on hyväksynyt vuodesta 2000 lähtien useita säädöksiä oikeudellisesta yhteistyöstä sellaisissa yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia. Missään näistä säädöksistä ei kuitenkaan säädetä henkilöiden oikeuskelpoisuuteen ja oikeustoimikelpoisuuteen liittyvistä rajatylittävistä näkökohdista¹⁰ tai sellaisten aikuisten suojelusta, jotka ”henkilökohtaisten kykyjensä heikentymisen tai riittämättömyyden vuoksi”¹¹ eivät voi suojella etujaan.

Ehdotettua asetusta sovellettaisiin jäsenvaltioissa, kun taas vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus olisi sovellettavissa sellaisiin EU:n ulkopuolisiin valtioihin, jotka ovat yleissopimuksen sopimusvaltioita. Koska aikuisilla EU:ssa voi olla sekä jäsenvaltioihin että EU:n ulkopuolisiin valtioihin liittyviä suhteita (esimerkiksi omaisuuden omistaminen tai henkilökohtaiset yhteydet), kansainvälisissä tilanteissa olevien aikuisten suojelun varmistamisen kannalta on olennaisen tärkeää, että on olemassa yhtenäinen kansainvälisen yksityisoikeuden kehys, jota sovelletaan aikuisten suojeluun sekä EU:ssa että yleissopimuksen osapuolina olevissa EU:n ulkopuolisissa valtioissa.

Molemmat ehdotukset siis täydentävät toisiaan, minkä vuoksi ne esitetään yhdessä.

• **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

EU ja sen jäsenvaltiot ovat vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen, jäljempänä ’vammaisyleissopimus’, osapuolia. Yleissopimus on ollut vammaisten henkilöiden oikeuksien kansainvälinen perusta siitä lähtien, kun se hyväksyttiin vuonna 2006.

Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 3 artiklan c kohdassa on määräyksiä, joiden väitetään suosivan tai suvaitsevan sijaispäättöksentekoon liittyviä toimenpiteitä (pääasiassa käsitteen ”edunvalvonta tai muu vastaava järjestely” käytön vuoksi). Esiin on noussut kysymys siitä, voiko tämä suosia toimenpiteitä, joissa on kyse ennemmin sijaispäättöksenteosta kuin tuetusta päätöksenteosta, tai sallia tällaisten toimenpiteiden tunnustamisen ja loukkaako se aikuisten itsemääräämisoikeutta ja yhdenvertaisuutta.

Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen yhdenmukaisuus ja täydentävyys vammaisyleissopimuksessa vahvistettuihin oikeuksiin nähden on tunnustettu useaan otteeseen, esimerkiksi edellä mainitussa Euroopan komission ja Haagin konferenssin yhteiskonferenssissa vuonna 2018 hyväksytyissä päätelmissä ja suosituksissa (päätelmät 2 ja 3)¹².

Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus on kansainvälisen yksityisoikeuden väline. Se on neutraali aineellisen oikeuden suhteen, eikä siinä määrätä minkäänlaisista toimenpiteistä. Aikuisen etu ja hänen arvokkuutensa ja itsemääräämisoikeutensa kunnioittaminen ovat sen johdannon mukaan ensisijaisesti huomioon otettavia asioita. Se edistää eräitä vammaisyleissopimuksen tärkeitä tavoitteita helpottamalla rajatylittävää yhteistyötä ja

¹⁰ Ainoana poikkeuksena on sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17 päivänä kesäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) 13 artiklan säännös, joka koskee luonnollisten henkilöiden kelpoisuutta siviili- ja kauppaoikeudellisiin asioihin liittyvien rajatylittävien sopimusvelvoitteiden yhteydessä.

¹¹ Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 1 artiklan 1 kappale.

¹² [88f10f24-81ad-42ac-842c-315025679d40.pdf \(hcch.net\)](https://www.hcch.net/doc/88f10f24-81ad-42ac-842c-315025679d40.pdf).

poistamalla oikeudellisia ja käytännön esteitä. Näihin tavoitteisiin kuuluvat 12 artiklassa määrätty yhdenvertaisuus lain edessä ja 32 artiklassa määrätty kansainvälinen yhteistyö, joita varten vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksessa on luotu keskusviranomaisista koostuva järjestelmä.

Kaikki vammaiset eivät ole aikuisia, jotka tarvitsevat vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksessa tarkoitettua rajatylittävää suojelua, vaan sitä tarvitsevat ainoastaan ne, jotka eivät kykene suojelemaan henkilökohtaisia tai taloudellisia etujaan. Toisaalta kaikki aikuiset, joiden psykososiaaliset kyvyt ovat heikentyneet, eivät ole vammaisia.

On myös syytä muistaa, että vammaisyleissopimuksen komitea, joka julkaisi vuonna 2015 raportin vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanosta EU:ssa, ilmaisi olevansa huolissaan esteistä, joita vammaiset henkilöt joutuvat kohtaamaan muuttaessaan jäsenvaltiosta toiseen. Komitea suositti, että EU ”ryhtyy viipymättä toimiin varmistukseksi, että kaikki vammaiset ja heidän perheensä voivat käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen yhdenvertaisesti muiden kanssa”¹³.

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien erityisraportoijan tilaamassa oikeudellisessa tutkimuksessa¹⁴ ja siihen liittyvässä YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien erityisraportoijan ja vanhusten ihmisoikeuksien toteutumista käsittelevän riippumattoman asiantuntijan yhteisessä julkilausumassa¹⁵ on selvennetty asiaa, sillä niissä todetaan, että vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus antaa riittävästi tilaa tulkinnoille ja käytännön parannuksille ja sitä voidaan kehittää ottaen huomioon kansallisten lakien uudistaminen. Erityisraportoija muistuttaa, että vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksessa on määräyksiä, joilla voidaan välttää ristiriitaisuus vammaisyleissopimuksen kanssa, ja että molemmat sopimukset voivat ja niiden pitäisi täydentää toisiaan. EU:n ja sen kaikkien jäsenvaltioiden on käytettävä tulkinnanvaraa niin, että yleissopimuksen noudattaminen varmistetaan.

Sopimusvaltioiden, jotka ovat myös vammaisyleissopimuksen osapuolia, on vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimusta soveltaessaan noudatettava vammaisyleissopimusta ja siinä esitettyjä periaatteita. Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansainväliset yleissopimukset ovat myös erottamaton osa unionin oikeutta, minkä vuoksi niiden täytäntöönpanossa on noudatettava suhteellisuusperiaatetta unionin oikeuden yleisenä periaatteena.¹⁶

Komissio hyväksyi maaliskuussa 2021 vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian 2021–2030¹⁷, jossa käsitellään erityisesti vammaisten henkilöiden ”oikeussuojan saatavuuden, oikeussuojan, vapauden ja turvallisuuden parantamista”. Jotta tämä tavoite voitaisiin saavuttaa eri aloitteiden yhteydessä, siinä todetaan nimenomaisesti, että ”*komissio aikoo työskennellä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten kansainvälistä suojelua koskevan vuoden 2000 Haagin yleissopimuksen panemiseksi*

¹³ Concluding observations on the initial report of the European Union: Committee on the Rights of Persons with Disabilities, (2015) draft prepared by the Committee.

¹⁴ Tutkimus [Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities \(CRPD\)](#).

¹⁵ [YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien erityisraportoijan Gerard Quinnin ja vanhusten ihmisoikeuksien toteutumista käsittelevän riippumattoman asiantuntijan Claudia Mahlerin yhteinen julkilausuma – Reflections on the Hague Convention \(2000\) on the International Protection of Adults](#), 8.7.2021.

¹⁶ Ks. esimerkiksi unionin tuomioistuimen määräys 9.11.2021, *Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle Dogane di Gaeta v Punto Nautica Srl*, C-255/20, ECLI:EU:C:2021:926, 33 kohta.

¹⁷ [Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030](#).

täytäntöön vammaisyleissopimuksen mukaisesti, esimerkiksi tekemällä tutkimuksen haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten suojelusta rajatylittävissä tilanteissa, erityisesti kehitysvammaisten suojelusta. Tällä pohjustetaan sopimuksen ratifiointia kaikissa jäsenvaltioissa.”¹⁸

Komissio teki vuonna 2021 oikeudellisen tutkimuksen¹⁹, jossa se päätteli muun muassa, että jos kaikki jäsenvaltiot ratifioisivat vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen, näin voitaisiin ratkaista joitakin merkittäviin puutteisiin ja ristiriitaisuuksiin liittyviä ongelmia aikuisten rajatylittävässä suojelussa.

Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksesta tulee osa unionin oikeutta sen jälkeen, kun neuvosto on hyväksynyt tämän päätöksen. Euroopan unionin tuomioistuin voi näin ollen tulkita sitä sekä EU:n yleisten periaatteiden (henkilöiden vapaan liikkuvuuden, oikeussuojan saatavuuden ja perusoikeuksien täyden kunnioittamisen turvaaminen) että vammaisyleissopimuksen perusteella.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tämä ehdotus koskee tietyille jäsenvaltioille annettavaa valtuutta ratifioida kansainvälinen yleissopimus tai liittyä siihen EU:n edun mukaisesti. Oikeudellisesta yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeuden alalla määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 81 artiklassa, joka on näin ollen EU:n toimivallan oikeusperusta tällä alalla. Sovellettava oikeusperusta on sen vuoksi SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohta yhdessä SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan aineellisen oikeusperustan kanssa.

SEUT-sopimuksen 81 artiklan 3 kohta ei ole sovellettavissa, koska aikuisten rajatylittävä suojelu ei ole perheoikeudellinen asia.

SEUT-sopimuksen 81 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua perheoikeuden käsitettä on tulkittava itsenäisesti riippumatta siitä, miten se määritellään jäsenvaltioiden kansainvälisessä lainsäädännössä.

EU:n lainsäädännössä on tähän mennessä tulkittu tätä käsitettä melko tiukasti ja katsottu sen rajoittuvan perhesuhteita, kuten avioliittoasioita, vanhempainvastuuta tai elatusvelvollisuutta, koskeviin sääntöihin.

Perheenjäsenten tarjoama suojelu haavoittuvassa asemassa oleville aikuisille ei ole epätavanomaista. Joissakin jäsenvaltioissa haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten oikeudellinen suojelu kuuluu lain mukaan puolisolle tai perheenjäsenille. Mahdollinen perhe on kuitenkin vain yksi tekijä, jonka yhteydessä aikuisen suojelu voidaan varmistaa. Perheenjäsenten osallistuminen ei ole välttämätön vaatimus, eikä sitä säännellä kansainväliseen yksityisoikeuteen perustuvilla säännöillä. Olennaista aikuisten suojelussa on sen sijaan annettava tuki sekä aikuisen ihmisarvoa, itsemääräämistä, syrjimättömyyttä ja sosiaalista osallisuutta koskevien oikeuksien turvaaminen hänen perhesuhteistaan riippumatta.

¹⁸ Ks. strategian 5.1 kohta.

¹⁹ Tutkimus [Study on the cross-border legal protection of vulnerable adults in the Union](https://ec.europa.eu/justice/studies/study-on-cross-border-legal-protection-vulnerable-adults), Euroopan unionin julkaisutoimisto (europa.eu).

On syytä huomata, että vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksessa ei viitata perhesuhteisiin (esimerkiksi ”vanhempaan”, ”lapsiin” tai ”puolisoona”) toisin kuin perheoikeudellisia asioita koskeissa EU:n asetuksissa.

Ehdotettu asetus täydentää vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimusta, ja siihen sisällytetään joitakin yleissopimuksen määräyksiä, erityisesti kansainvälistä toimivaltaa ja sovellettavaa lakia koskevia määräyksiä, joita sovelletaan näin ollen sellaisenaan jäsenvaltioissa.

Sen vuoksi unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on olemassa vaara, että vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus vaikuttaa ehdotettuun asetukseen tai muuttaa sen ulottuvuutta.

Kansainväliset sitoumukset voivat vaikuttaa unionin sääntöjen ulottuvuuteen tai muuttaa sitä, jos sitoumukset kuuluvat alaan, jonka tällaiset säännöt jo suurelta osin kattavat, tai näin voi tapahtua unionin oikeuden ennustettavissa olevan kehityksen perusteella, kuten tässä tapauksessa.²⁰

Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus kuuluu sen vuoksi unionin yksinomaiseen toimivaltaan SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

EU voi näin ollen antaa jäsenvaltioille valtuudet liittyä vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen tai pysyä sen osapuolina.

Ainoastaan valtioista voi tulla yleissopimuksen osapuolia, eikä siinä ole määräystä, jonka perusteella EU:sta voisi tulla sen osapuoli. Tämän vuoksi unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltiot voivat unionin edun mukaisesti ratifioida yleissopimuksen, liittyä siihen ja pysyä sen osapuolina.²¹

Jo vuonna 2008 tehtiin samankaltainen aloite, joka koski tietyille jäsenvaltioille annettavaa valtuutta ratifioida vuoden 1996 Haagin lastensuojelusopimus tai liittyä siihen.²²

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 21 vuoksi oikeusosalalla hyväksytyt oikeudelliset toimenpiteet eivät sido Irlantia eikä niitä sovelleta Irlannissa. Kun tätä alaa koskeva ehdotus on esitetty, Irlanti voi kuitenkin ilmoittaa haluavansa osallistua toimenpiteen antamiseen ja soveltamiseen, ja kun toimenpide on annettu, se voi ilmoittaa haluavansa hyväksyä kyseisen toimenpiteen.

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2

²⁰ Ks. erityisesti lausunto 1/13, 73 ja 74 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö.

²¹ Unionin tuomioistuimen lausunto 1/13, 44 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö.

²² Neuvoston päätös, tehty 5 päivänä kesäkuuta 2008, tietyille jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta ratifioida vuoden 1996 Haagin yleissopimus toimivallasta, sovellettavasta laista, tunnustamisesta, täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä vanhempainvastuuta ja lastensuojelutoimenpiteitä koskeissa asioissa tai liittyä kyseiseen yleissopimukseen Euroopan yhteisön puolesta, sekä tietyille jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta antaa julistus yhteisön lainsäädännön asiaa koskevien sisäisten sääntöjen soveltamisesta (EUVL L 151, 11.6.2008, s. 36).

artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen antamiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on laadittu samaan tapaan kuin jo hyväksytyt neuvoston päätökset, joilla annetaan jäsenvaltioille valtuus liittyä kansainväliseen yleissopimukseen. Ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen, jotta saavutetaan aikuisten rajatylittävässä suojelussa tavoitteena oleva yhtenäinen EU:n toiminta. Sen avulla varmistetaan, että jäsenvaltiot, jotka eivät ole vielä vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen osapuolia, ratifioivat yleissopimuksen tai liittyvät siihen asetetussa määräajassa.

On myös selvää, että jäsenvaltioilla säilyy toimivalta säännellä aikuisten suojelua koskevien aineelliseen oikeuteen perustuvien sääntöjen hyväksymistä.

Ehdotus on sen vuoksi suhteellisuusperiaatteen mukainen.

- **Toimintatavan valinta**

Koska ehdotus koskee kansainvälistä sopimusta, joka tiettyjen jäsenvaltioiden on tarkoitus ratifioida tai johon niiden on tarkoitus liittyä, ainoa sovellettava väline on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaan neuvoston päätös.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ennen tätä ehdotusta ja asiaa koskevaa rinnakkaista asetusehdotusta toteutettiin tiiviitä ja laajoja sidosryhmien kuulemisia.

Vuoden 2022 alussa järjestettiin **avoin julkinen kuuleminen**²³ ja **esitettiin kannanottopyyntö**²⁴. Suurin osa vastaajista, mukaan lukien jäsenvaltiot ja juristeja ja notaareja edustavat ammattialajärjestöt, kannatti EU:n aloitetta, jolla velvoitettaisiin jäsenvaltiot ratifioimaan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus. Vastaajien mielestä tarvittiin myös yleissopimusta täydentävä EU:n säädös. Yksi kansalaisjärjestö – vammaisten oikeuksia suojeleva kattojärjestö – oli huolissaan vammaisten aikuisten perusoikeuksien toteutumisesta, jos EU:n säädös edistäisi vammaisyleissopimuksen ja vammaisten aikuisten perusoikeuksien vastaisesti tehtyjen päätösten liikkuvuutta. Tämä vammaisyleissopimuksen ja vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen välistä suhdetta koskeva kysymys nousee esiin toistuvasti, ja sitä on käsitelty alaviitteissä 14 ja 15 mainitussa tutkimuksessa ja yhteisessä julkilausumassa.

Osana kuulemisstrategiaa järjestettiin **sidosryhmille suunnattu epävirallinen verkkokokous** 29. syyskuuta 2022. Lisäksi komissio järjesti 27. lokakuuta 2022 **jäsenvaltioiden asiantuntijoille suunnatun verkkokokouksen**, jossa annettiin tietoa aikuisten suojelua koskevasta aloitteesta ja vaihdettiin alustavia näkemyksiä.

²³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12965-Civil-judicial-cooperation-EU-wide-protection-for-vulnerable-adults_fi

²⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12965-Civil-judicial-cooperation-EU-wide-protection-for-vulnerable-adults/public-consultation_fi

Siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellista verkostoa kuultiin 7. ja 8. marraskuuta 2022 pidetyssä kokouksessa sen mahdollisesta roolista tulevassa aloitteessa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus sai vahvaa tukea ja yleisesti ottaen myönteistä palautetta kaikkien kuulemistoimien yhteydessä. Lisäksi kuulemisista kävi ilmi, että EU:n tason lisätoimenpiteille on käytännön tarvetta ja että useimmat sidosryhmät kannattivat tällaisia toimenpiteitä.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Vuonna 2021 tehtiin **oikeudellinen tutkimus**²⁵, jonka laatijat tekivät seuraavat päätelmät: (i) haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten rajatylittävässä suojelussa on merkittäviä puutteita ja ristiriitaisuuksia (toimivaltasäännöt, edustusvallan tunnustaminen, oikeusvarmuuden puute ja viranomaisten käytännön ongelmat); (ii) vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen yleinen ratifiointi EU:ssa ratkaisisi suoraan osan näistä ongelmista sekä jäsenvaltioiden välillä että EU:n ulkopuolisten valtioiden kanssa; (iii) EU:n säädös parantaisi edelleen haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten suojelua ja helpottaisi heidän elämäänsä sekä vastuuviranomaisten työtä.

Lisää aikuisten rajatylittävää suojelua koskevaa asiantuntijatietoa saatiin Euroopan parlamentin valiokunta-aloitteisen mietinnön liitteenä olevasta tutkimuksesta²⁶ (2016) ja Euroopan oikeusinstituutin raportista²⁷ (2020).

- **Vaikutustenarviointi**

Vuonna 2022 tehtiin vaikutustenarviointi, jossa tarkasteltiin EU:ssa käytettävissä olevia erilaisia toimenpidevaihtoehtoja aikuisten rajatylittävän suojelun parantamiseksi ja arvioitiin niiden vaikutuksia.

Koska tämä ehdotus koskee ainoastaan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen ratifiointia ja siihen liittymistä tiettyjen jäsenvaltioiden osalta, vaikutustenarvioinnin tuloksia selostetaan tarkemmin tähän ehdotukseen liittyvässä asetusehdotuksessa. Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista käsitellä vain lopullista toimenpiteen valintaa.

Tähän kuuluu yleissopimusta täydentävä asetukset sekä se, että jäsenvaltiot, jotka eivät ole vielä yleissopimuksen osapuolia, ratifioivat sen ja liittyvät siihen. Näin varmistettaisiin, että aikuisten suojelua rajatylittävissä tilanteissa koskevia asianmukaisia kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä sovellettaisiin sekä EU:n tasolla että jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten valtioiden välillä. Odotettavissa on myös, että jos kaikki jäsenvaltiot ratifioivat yleissopimuksen, se kannustaisi entistä useampia EU:n ulkopuolisia valtioita liittymään siihen.

- **Perusoikeudet**

Ehdotetun toimenpiteen yleisenä tavoitteena on suojella aikuisten perusoikeuksia SEUT-sopimuksen 6 artiklan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja vammaisyleissopimuksen mukaisesti.

²⁵ Tutkimus [Study on the cross-border legal protection of vulnerable adults in the Union, Euroopan unionin julkaisutoimisto \(europa.eu\)](#).

²⁶ Tutkimus [Protection of Vulnerable Adults – European Added Value Assessment](#).

²⁷ [The Protection of Adults in International Situations, Euroopan oikeusinstituutin raportti](#).

Rajatylittävissä tilanteissa tämä merkitsisi erityisesti sen estämistä, että aikuiselta viedään tai evätään mahdollisuus käyttää ulkomailla olevaa omaisuuttaan, sekä oikeussuojan saatavuuden varmistamista ja aikuisten itsemääräämisoikeuden turvaamista.

Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus yhdistää eri oikeusjärjestelmät yhdenmukaistamalla kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä ja helpottaa näin yleissopimuksen puitteissa aikuisten oikeuksien syrjimätöntä kunnioittamista, heidän etujensa suojelua ja heidän oikeuskelpoisuutensa ja oikeustoimikelpoisuutensa toteutumista.

Nämä arvot näkyvät yleissopimuksen johdannossa, jossa vahvistetaan, että aikuisen arvokkuuden ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen on ensisijaisesti huomioon otettava asia. Niiden todetaan olevan ensisijaisia myös vammaisyleissopimuksen johdannossa.

Yleissopimuksessa määrätään, että jos sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen on toteuttanut jonkin suojelutoimenpiteen, kyseisen toimenpiteen tulisi olla edelleen voimassa myös toisessa sopimusvaltiossa, esimerkiksi jos aikuinen muuttaa sopimusvaltiosta toiseen. Yleissopimuksessa on myös suojakeinoja, jotka mahdollistavat toimenpiteiden tunnustamatta tai täytäntöön panematta jättämisen esimerkiksi, jos toimenpiteen on suorittanut sellainen viranomainen, jonka toimivalta ei ole perustunut johonkin yleissopimuksessa määrättyyn perusteeseen, tai jos tunnustaminen olisi vastoin pyynnön vastaanottaneen valtion oikeusjärjestyksen peruseriaatteita.²⁸ Tunnustamisesta kieltäytyminen voi tässä yhteydessä olla perusteltua, jos toimenpiteen kohteena olevan aikuisen perusoikeuksia ei noudateta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotetulla päätöksellä ei ole Euroopan unionia koskevia talousarviovaikutuksia.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Koska ehdotus koskee tietyille Euroopan unionin jäsenvaltioille annettavaa valtuutta ratifioida vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus tai liittyä siihen, täytäntöönpanon seurannalla pyritään pääasiassa valvomaan, noudattavatko kyseiset jäsenvaltiot yleissopimuksen ratifioinnille tai siihen liittymiselle asetettua määräaikaa neuvoston päätöksen mukaisesti.

Sen jälkeen kun kaikki jäsenvaltiot ovat yleissopimuksen osapuolia, tarkoituksena on kuitenkin toteuttaa useita toimia, joilla lisätään tietoisuutta yleissopimuksesta ja varmistetaan sen asianmukainen soveltaminen. Lisäksi osana valmistautumista yleissopimuksen toimintaa käsittelevän valiokunnan tuleviin kokouksiin hyväksytään koordinoitua EU:n kannat. EU voi näin seurata välineen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.

²⁸ Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 22 artiklassa luetellaan toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä olevat perusteet kieltäytyä harkintansa mukaan toimenpiteen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta liittyä Euroopan unionin edun mukaisesti aikuisten kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni on asettanut tavoitteekseen luoda vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jolla taataan perusoikeuksien täysi kunnioittaminen, henkilöiden vapaa liikkuvuus ja oikeussuojan saatavuus, sekä ylläpitää ja kehittää sitä.
- (2) Täyttääkseen tämän tavoitteen unioni on hyväksynyt useita säädöksiä oikeudellisesta yhteistyöstä sellaisissa yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia. Unioni on myös itse tai unionin edun mukaisesti toimivien jäsenvaltioidensa kautta useiden samaa alaa koskevien kansainvälisten yleissopimusten osapuoli.
- (3) Unionilla ei ole kuitenkaan lainsäädäntöä sellaisten aikuisten rajatylittävistä suojelusta, jotka eivät henkilökohtaisten kykyjensä heikentymisen tai riittämättömyyden vuoksi kykene suojelemaan etujaan tai joiden osalta voi olla tarpeen, että aikuisen yhdessä jäsenvaltiossa saama, oikeuskelpoisuuden ja oikeustoimikelpoisuuden toteutumiseen liittyvä tuki jatkuu koko unionissa.
- (4) Aikuisille voi aiheutua erilaisia ongelmia rajatylittävissä tilanteissa, muun muassa silloin, kun hän muuttaa toiseen jäsenvaltioon tai kun hän omistaa kiinteistön tai muuta omaisuutta toisessa jäsenvaltiossa. Ongelmia voi syntyä esimerkiksi, kun yhdessä jäsenvaltiossa toteutettuihin aikuisen suojelutoimenpiteisiin on tarpeen turvautua toisessa jäsenvaltiossa tai kun edustajan aikuiselta saamaa edustusvaltaa tilanteessa, jossa aikuinen ei kykene suojelemaan etujaan, on myöhemmin tarpeen käyttää ulkomailla. Tällaisilla ongelmilla voi olla vakavia ja haitallisia vaikutuksia oikeusvarmuuteen rajatylittävissä liiketoimissa, aikuisten oikeuksiin ja hyvinvointiin sekä heidän ihmisarvonsa kunnioittamiseen. Erityisesti aikuisten perusoikeuksiin, kuten oikeussuojan saatavuuteen, itsemääräämisoikeuteen, omistusoikeuteen ja liikkumisvapauteen, voi kohdistua kielteisiä vaikutuksia.
- (5) Rajatylittäviä tilanteita koskevat yhdenmukaiset kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt ovat näin ollen välttämättömiä, jotta voidaan parantaa sellaisten aikuisten perusoikeuksien suojaa, joiden henkilökohtaiset kyvyt ovat heikentyneet tai

¹ EUVL C , , s. .

riittämättömät. Kansainvälisellä tasolla tällaisia sääntöjä on aikuisten kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyssä yleissopimuksessa, jäljempänä 'vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus'. Yleissopimuksessa määrätään toimivallasta, sovellettavasta laista, aikuisia koskevien suojelutoimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, edustusvaltaan sovellettavasta laista ja sopimuspuolten viranomaisten keskinäisestä yhteistyöstä.

- (6) Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen mukaan vain itsenäiset valtiot voivat olla sen osapuolia. Unioni ei voi sen vuoksi tehdä sopimusta.
- (7) Euroopan unionin pitkäaikaisena tavoitteena on, että kaikki jäsenvaltiot ratifioivat vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen ja liittyvät siihen.
- (8) Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen osapuolia ovat nyt Belgia, Tšekki, Saksa, Viro, Kreikka, Ranska, Kypros, Latvia, Malta, Itävalta, Portugali ja Suomi. Irlanti, Italia, Luxemburg, Alankomaat ja Puola ovat ainoastaan allekirjoittaneet sen.
- (9) Komissio esitti [...] päivänä [...] kuuta [...] lainsäädäntöehdotuksen asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, virallisista asiakirjoista, edustusvallasta ja yhteistyöstä aikuisten suojeluun liittyvissä yksityisoikeudellisissa asioissa, jäljempänä 'ehdotettu asetus'. Ehdotetussa asetuksessa säädetään joidenkin vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen sääntöjen soveltamisesta jäsenvaltioiden välillä ja annetaan täydentäviä sääntöjä, joiden tarkoituksena on helpottaa entistä tiiviimpää EU:n sisäistä yhteistyötä tällä alalla. Ehdotetun asetuksen säännökset ovat päällekkäisiä vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen kanssa ja liittyvät siihen tiiviisti.
- (10) Tästä syystä on olemassa vaara, että vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus vaikuttaa ehdotetun asetuksen ulottuvuuteen tai muuttaa sitä. Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus kuuluu sen vuoksi unionin yksinomaiseen toimivaltaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan nojalla.
- (11) Neuvoston olisi tämän vuoksi annettava niille jäsenvaltioille, jotka eivät vielä ole vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen osapuolia, valtuudet allekirjoittaa tai ratifioida yleissopimus tai liittyä siihen unionin edun mukaisesti tässä päätöksessä säädetyin edellytyksin. Neuvoston olisi myös annettava jäsenvaltioille, jotka ovat vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen osapuolia, valtuus pysyä sen osapuolina.
- (12) Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen, jäljempänä 'vammaisyleissopimus', osapuolia.
- (13) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaan jäsenvaltioilla on toimivalta hyväksyä aikuisten suojeluun liittyviä aineellisia ja menettelysääntöjä. Vammaisyleissopimuksen sopimuspuolina jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansalliset aikuisten kohtelua koskevat aineelliset ja menettelysäännökset ovat vammaisyleissopimuksessa määrittyjen ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia, mukaan lukien vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 3 artiklassa tarkoitettut edunvalvontaan sekä toimintakelpoisuuden rajoitukseen liittyvät toimenpiteet.
- (14) Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen sääntöjä olisi sovellettava vammaisyleissopimukseen perustuvien ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti.

- (15) Tämän velvoitteen noudattamatta jättämisen tulisi vaikuttaa myös kolmansien maiden toteuttamien toimenpiteiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon jäsenvaltioissa.
- (16) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen antamiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.] TAI
- (17) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on ilmoittanut [...] päivänä [...] kuuta [...] päivätyllä kirjeellä] haluavansa osallistua tämän päätöksen antamiseen ja soveltamiseen.
- (18) Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen antamiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Neuvosto antaa jäsenvaltioille unionin edun mukaisesti 2 artiklassa vahvistetuin edellytyksin valtuuden liittyä aikuisten kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina.
2. Yleissopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.

2 artikla

Bulgarian, [Irlannin], Espanjan, Kroatian, Italian, Liettuan, Luxemburgin, Unkarin, Alankomaiden, Puolan, Romanian, Slovenian, Slovakian ja Ruotsin on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ratifiointi- tai liittymisasiakirjojensa tallettamiseksi yleissopimuksen tallettajan, Alankomaiden kuningaskunnan ulkoasiainministeriön, huostaan viimeistään [24 kuukauden kuluttua tämän päätöksen antamispäivästä].

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*